

L'Omet

Balenyà

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Camí de l'Omet

Coordenades:

Latitud: 41.83131
Longitud: 2.22362
UTM Est (X): 435532
UTM Nord (Y): 4631338

Classificació

Número de fitxa 08017 - 44
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XI-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: L'edifici principal pateix deficiències estructurals i la coberta es troba en mal estat.
Protecció Inexistent
Número inventari IPEC 901841/IPEM
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08017A006000210000OK / 08017A006000220000OR
Autoria de la fitxa Marta Lloret Blackburn- Antequem, S.L.
Data de registre de la fitxa: dl., 25/11/2013 - 01:00

Descripció

L'Omet és una masia d'origen medieval que va consolidar-se entre els segles XVI- XVIII com una masia clàssica de tres crugies. Els vestigis més antics de la construcció els situem a la planta baixa, on s'observa una arcada de mig punt de pedra tapiada i l'aparell dels murs d'"opus spicatum", d'una amplada considerable, així com les mènsules de pedra que sostenien el sostre. Aquesta estructura va ser ampliada durant el segle XVI, amb un volum que probablement estava constituït per diversos habitatges. La consolidació definitiva no es produí fins al segle XVIII, quan va unificar-se com una masia clàssica de tres crugies. La casa fou dividida de nou en tres habitatges independents al segle XIX, el tercer dels quals sobre una dependència annexa que es coneix com Can Llebra.

És un edifici de planta irregular que s'estructura en tres crugies. Presenta una divisió vertical que a nivell compositiu no es manifesta exteriorment. Consta de planta baixa, pis i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana. El frontis es compon segons tres eixos d'obertures d'arc pla de pedra carejada, amb el portal d'arc de mig punt adovellat al centre. Aquest es troba parcialment tapiat i modificat a l'intradós per obrir-hi una finestra. Sobre el portal hi ha una llinda gravada "ALABAT SIA DEU / BALTHESAR PUJOL Y OMET", i les finestres de sobre "AVE MARIA / SIN PECADO/ CONCEBIDA/ ANY 1723" I "JESUS Y MARIA / IO VOS DONO AL COR/ Y LANIMA MIA AY 1723". Al costat hi ha un rellotge de sol construït aprofitant l'arc de mig punt de pedra que es correspon amb l'aigüera de la sala. Al segle XIX va obrir-se un portal en un extrem de la façana, amb llinda de fusta i brancals ceràmics. La façana de ponent presenta un portal amb llinda de fusta i brancals de pedra, que al segle XIX va esdevenir l'accés principal d'aquesta part de la casa. Als pisos superiors hi ha diverses obertures d'arc pla de pedra carejada, així com una finestra d'arc conopial amb l'intradós motllurat. La part de les golfes presenta una part amb parament de tàpia i obertures de maó. La façana de llevant també s'obre amb una finestra d'arc conopial de pedra amb l'intradós motllurat i una roseta tallada, així com un portal de pedra carejada amb sortida a un terrat d'incorporació recent que té la llinda inscrita: "JAUME PUJOL / Y HOMET 2 MAIG 1761" i la imatge d'un om intercalat. A la façana posterior, en destaca una altra finestra d'arc conopial de pedra i una espiellera amb la llinda inscrita "1774". El parament dels murs és de pedra lligada amb argamassa i carreus escairats a les cantonades. En la divisió vertical que es va fer durant el segle XIX, van tapiar-se els accessos a les estances de la crugia dreta de la casa. Així, la cuina, l'escala principal i l'habitació principal amb alcova han quedat separades de la resta de la masia.

Història

L'indret de l'Omet està documentat des de l'any 923, quan s'esmenta en motiu de la venda que fan Cixila i Froilo a Eldemar de dues cases, dins el terme del castell de Tona. Segons aquest document, el lloc de l'Omet seria un veïnat format per diverses cases. L'alou de l'Omet s'esmenta novament l'any 997, en motiu de la seva permuta per un altre alou situat al comtat de Girona. El mas Omet s'esmenta ja l'any 1094, quan Miró Adalbert i la seva família van donar-ne la meitat a Sant Pere de Vic. Dos anys més tard, l'altra meitat del mas Omet seria donat per Dalmidana a la Pabordia de Palau del monestir de Ripoll. Segons aquests documents, al segle XI el mas ja estava dividit en almenys dues propietats. En un debitori del setembre de 1415 hi consta Bernat d'Omet de la parròquia de Sant Fruitós de Balenyà (document original de la Biblioteca de Catalunya. Perg. 305, Reg. 20782). Consta en els fogatges de 1360, 1497 i de 1553, on trobem Bernat Homet i "la Noya qui sta al Mas den Homet". A principi del segle XVII, Pau Pujol, àlies Homet, va casar els seu fill Pere amb Petronilla del mas Pla de Balenyà, i a la seva filla Paula amb Jaume Vinyes del mas Vinyes. L'any 1680 els tutors de Baltasar Homet van fer una reclamació contra Francesc i Anna Maria Vila perquè es restituïssin l'herència i els béns que havien estat de Mariano Pujol i Homet. Durant el segle XVIII, estan documentades diverses disputes que tingué el seu propietari, Jaume Pujol i Homet. A principi del segle XIX s'hi va allotjar Josep Ordeix, un teixidor de llana i pagès expatriat de Barcelona.

Bibliografia

IGLÉSIES, J. (1979). El fogatge de 1553. Estudi i transcripció. Barcelona: Fundació Salvador Vives i Casajuana, Rafael Dalmau Editor.

IGLÉSIES, J. (1991). El fogatge de 1497. Estudi i transcripció. Barcelona: Fundació Salvador Vives i Casajuana, Rafael Dalmau Editor.

Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya. CPCPTC. Generalitat de Catalunya.

Inventari del Patrimoni Etnològic del Montseny (1995-1999). MEMGA - CPCPTC.

PLADEVALL, A. (1991). Balenyà, un terme històric. Els Hostalets de Balenyà i el seu municipi. Vic: Eumo Editorial / Hostalets de Balenyà: Ajuntament dels Hostalets de Balenyà.

PUIGFERRAT, C. (2003). "Un altre document per a la Catalunya Carolíngia.:Omet, 923". AUSA. Vic: Patronat d'Estudis Osonencs.

